

§ 23 Verksamhet och ekonomi för den nationella nivån åren 2014–2016

SVEN ESPLUND:

Ordförande, biskopar, ledamöter och åhörare! Jag talar över Budgetutskottets betänkande 2013:1, Verksamhet och ekonomi för den nationella nivån åren 2014–2016. Jag yrkar alltså bifall till utskottets förslag.

Utskottet har en samsyn om verksamhetsinriktning och ekonomiska ramar med kyrkostyrelsens förslag, men Budgetutskottets förslag skiljer sig från kyrkostyrelsen avseende punkt 7. Utskottet vill använda de destinerade medlen om 100 miljoner kronor till åtgärder som leder till ökad samverkan mellan församlingar i syfte att uppnå bestående förändringar, varvid barns och ungas behov särskilt bör beaktas. Det öppnar således för en större flexibilitet i stället för användning endast till ett enda ändamål, vilket skulle snäva in utrymmet på ett olyckligt sätt, som vi ser det.

Av kyrkostyrelsens rapport i bilaga 3 till årsredovisningen framgår bland annat, att bidraget hittills har använts till IT, tillgänglighet till telefoni, administrativ samverkan, fastigheter, strukturarbete, medlemskommunikation och den grundläggande uppgiften. Det är alltså många olika områden som de olika stiftens funnit angelägna. Budgetutskottet föreslår även i punkt 9 att kyrkomötet beslutar uppdra åt kyrkostyrelsen att fastställa en plan för införandet av gemensamma systemlösningar för Svenska kyrkan och redovisa den för kyrkomötet senast 2015.

Behovet av omställning i Svenska kyrkan är fortsatt stort och kommer så att vara under en följd av år. Införandet av gemensamma systemlösningar är en viktig del, men det är oklart för utskottet hur nationell nivå på bästa sätt kan stödja detta arbete och hur kyrkostyrelsen ser på det. För att skapa goda förutsättningar för införandet av gemensamma systemlösningar behövs en tydlig och heltäckande plan. I detta ligger bland annat tidsplan, kostnadskalkyler, uppskattad besparingspotential och slutsatser kring hur nationell nivå även fortsättningsvis ska bidra till omställningsarbetet i Svenska kyrkan. Utskottet förväntar sig att kyrkostyrelsen fastställer en sådan plan och redovisar den för kyrkomötet senast 2015, dels för kännedom, dels som underlag för framtida beslut.

Budgetutskottet står enigt bakom betänkandet, men under behandlingen lämnades en protokollsanteckning från den moderata nomineringsgruppen som inte framgår av betänkandet. Den lyder: ”Principiellt förordar vi att det riktade församlingsstödet utbetalas direkt till församlingarna. Detta framgår också av en reservation i kyrkostyrelsen. I det aktuella ärendet har vi dock funnit att en samsyn är väsentlig, varför vi står bakom en annan modell.”

CARL-ERIC GABRIELSSON:

Herr ordförande! Som framgick här är Budgetutskottet samstämmigt kring dessa yttranden. Jag vill trycka lite extra på punkt 9, där man uppdrar åt kyrkostyrelsen att fastställa en plan för införande av gemensamma systemlösningar i Svenska kyrkan och redovisa den för kyrkomötet senast 2015. Det är viktigt att den administrativa verksamheten får en gemensam uppläggning. Många av oss är inblandade i de försöksverksamheter och liknande som pågår där. Även om det är ganska svårt i början är det en rätt väg att gå. Jag tycker det är viktigt att komma vidare med detta.

I övrigt ska jag kommentera en annan sak som inte var så mycket diskuterad, åtminstone inte i budgetberedningen. Jag går till kyrkostyrelsens framställning på sidan 22, Den kyrkoantikvariska ersättningen. Det har uppstått en eftersläpning i verkställandet av dessa reparationer på grund av att man tidigare bara har delat ut

450 miljoner kronor per år. Eftersom man har två år på sig, kommer det att bli en successiv fördröjning. Det har diskuterats och kritiserats under flera år och nu har kyrkostyrelsen kommit fram till en lösning, där man ökar detta anslag till 700 miljoner 2014 och 2015, vilket är väldigt bra. Det märks på de anslag som nu har getts ifrån stiftsstyrelserna för 2014. Jag hoppas därför verkligen att det kommer att fungera bra.

När det däremot gäller 2016 ser man, att det då är en minskning på 200 miljoner kronor. Det kan ge en signal att vi så att säga är färdiga med nivån. Det tror inte jag. Jag tror det är så, att behovet nu är kraftigt uppdämt. Genom den kostnadsökning som har skett under åren efter 2000 borde vi egentligen ha ett årligt bidrag från staten på minst 700 miljoner kronor. Jag vill alltså ge en signal till kyrkostyrelsen, att den frågan nu måste komma upp till behandling successivt när det är lämpligt inför de kommande förhandlingarna. Behovet är nämligen långt större än dessa 500 miljoner som aviseras i långtidsbudgeten.

Jag har inget förslag utan nöjer mig med att yrka bifall till budgetberedningens förslag, men jag vill lyfta den här frågan för framtiden så att den nu kommer upp på ett bra sätt.

LEIF NORDLANDER:

Ordförande, kyrkomötesledamöter! Vi tar i det här beslutet ytterligare ett steg när det gäller stöd till GAS och GIP och genomförandet av de gemensamma administrativa funktionerna. Det är mycket pengar som går till IKT, 300 miljoner hittills och 20 miljoner i föreliggande budget. Jag tycker att en analys av hur de här pengarna används vore av nöden. Analysen skulle kanske kunna vara ett tillägg till punkt 9 i kyrkostyrelsens skrivelse. Jag ställde en direkt fråga till våra revisorer om man hade för avsikt att ägna detta någon särskild uppmärksamhet, eftersom det handlar om så väldigt mycket pengar. Svaret var nej. Det gör mig lite undrande. 300 miljoner som vi hittills har satsat skulle jag kunna driva mitt pastorat med 70 anställda på i sex år. Det är den verklighet som jag har i vardagen. Därför tycker jag att 300 miljoner är något som vi måste tänka på väldigt noga när vi tar beslut, hur det följs upp och att det genomgås på ett ordentligt sätt.

Det finns många saker som man undrar över. Jag vill ta en bild ur verkligheten. För två veckor sedan hade vi uppenbara problem i mitt pastorat att komma ut på nätet överhuvud taget. Vi skulle helst bara vilja gå till butiken intill och köpa en ny brandvägg. Icke, den skulle beställas från kyrkokansliet i Uppsala. Där skulle den förinställas och skickas ut till oss, med den tid det tar. När den sedan var inställd skulle allt vara frid och fröjd, men så var inte fallet. Den var inte rätt inställd.

Vi kan inte hålla på så här. Vi måste leva på en aktiv, öppen marknad. Vi kan inte ha centrala uppköp för sådant här. Därför är det viktigt att det finns en analys på det här området. Det går inte att slänga ut 300 miljoner på ingenting.

Jag yrkar på att vi gör ett tillägg, att en analys genomförs av GIP- och GAS-projekten och särskilt av kyrkokansliets kompetens på området, en typ av revision. Tack.

LEVI BERGSTRÖM:

Ordförande! Det är glädjande att Budgetutskottet till så stor del delar kyrkostyrelsens uppfattning vad gäller förslag till verksamhet och budget och att man särskilt beaktar den situation som barn och ungdomar befinner sig i. Jag

tycker att skillnaden i förslaget i punkt 7 är så pass liten att jag inte kommer att yrka bifall till kyrkostyrelsens förslag utan i stället till Budgetutskottets förslag.

Beträffande Gabrielssons synpunkter om kyrkoantikvarisk ersättning finns en kontrollstation, som vi kallar det. Det blir en ny diskussion med regeringen nästa år om fortsatt kyrkoantikvarisk ersättning från staten. Det är därför vi har gått ner 2016. Vi vet inte hur det går med de förhandlingarna och hur staten kommer att fortsätta sin hjälp till Svenska kyrkan med kyrkoantikvarisk ersättning. Att vi kan öka för 2014 och 2015 har att göra med att reglerna har förändrats i så måtto, att vi kan ta mera än de 460 miljoner som vi nu årligen får för att kunna få bort detta. Precis som Gabrielsson säger är det ett stort behov ute i pastoraten på grund av kyrkoantikvariska utgifter. Tack.

STAFFAN HOLMGREN:

Ordförande! Jag begärde ordet med anledning av det som Leif Nordlander sa om IT-verksamheten. Det är inte riktigt att inte revisionen har ögonen på detta. Vi har under det här första året som ny revision koncentrerat oss ganska mycket på att titta på IT-kostnaderna och på resurserna för att klara IT-verksamheten. Vi kommer att fortsätta att följa det. Revisionen har redan ögonen på detta, hur det ska komma att fungera och om man följer upp från kyrkostyrelsens sida när det gäller att se till att servicen ut i den lokala nivån blir bra. Jag kan lugna Leif Nordlander på den punkten.

CARL-ERIC GABRIELSSON:

Jag skulle bara vilja kommentera vad Levi sa. Jag förstår hur man har räknat fram detta. Det är vad man vet i dag och då blir det en nedgång 2016. Men det är ju också så att vi står inför förhandlingar. Då kanske vi skulle ge en annan signal, att det faktiskt är viktigt att det här beloppet nu räknas på grund av den kostnadsökning och inflation som har skett efter 2000. Vi pratar nu om 13, 14 år som man inte har tagit hänsyn till när man beräknar statens insatser för den kyrkoantikvariska ersättningen. Det är den frågan som jag tycker vi måste hålla i gång.

LEVI BERGSTRÖM (REPLIK):

Ordförande! Jag delar helt Gabrielssons uppfattning. Samtidigt tycker jag inte vi ska sälja skinnet förrän björnen är skjuten, som någon har sagt.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 176.